

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Освітня програма	7967 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	7967
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Черчик Лариса Миколаївна, Цапенко Олександр Андрійович, Балджи Марина Дмитрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	20.03.2023 р. – 22.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://tntu.edu.ua/storage/pages/00000799/073-bakalavr-Zvit_SO.pdf

Програма візиту експертної групи https://tntu.edu.ua/storage/news/00004824/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83_073_%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП, загалом відповідає критеріям оцінювання якості, інтересам і потребам стейкхолдерів, хоча наявні певні недоліки, які можуть бути усунені, за бажанням, у короткий термін. Критерій 1 – загалом відповідає вимогам, проте ЕГ простежено не врахування позицій стейкхолдерів (здобувачів і роботодавців) та залучення досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Критерій 2 – загалом відповідає вимогам, але формування ІОТ, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами ОК, не має практичної реалізації. ОП передбачає практичну підготовку здобувачів, але не дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (проходження практики на підприємствах у II семестрі після вивчення тільки 2-х ОК та тільки 3-х кредитів на проведення практики у IV і VI семестрах, відповідно). ОП передбачає набуття здобувачами softskills, але ЕГ визначила недостатність отриманих соціальних навичок у фокус-групах (здобувачі, випускники), що підтверджено також на зустрічі з роботодавцями. Критерій 3 – загалом відповідає вимогам, однак інформування про правила визнання результатів навчання під час академічної мобільності потребує послідовного і систематичного дотримання під час реалізації ОП. Критерій 4 – загалом відповідає вимогам, проте більшість викладачів не оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі, адже більшість стажувань та публікації відбулися за межами 5-річного терміну викладання; відсутні запрошення іноземних фахівців. Критерій 5 – загалом відповідає вимогам, але здобувачі слабо обізнані про принципи та зміст академічної доброчесності. Критерій 6 – загалом відповідає вимогам, але академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, які задіяні до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання на 65%, а тільки 4 викладача використовують результати власних досліджень при викладанні ОК. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, але стажування для розвитку викладацької майстерності найчастіше не відповідає змісту за ОК даної ОП. Критерій 7 – загалом відповідає поставленим вимогам, але здобувачі мають часткову обізнаність з політиками і процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Критерій 8 – загалом відповідає вимогам, утім нормативно-часові строки моніторингу освітніх програм не встановлені, таким чином ОП може не переглядатися кілька років, і змістові компоненти можуть застарівати; перелік внесених та розглянутих пропозицій, а також документи, що підтверджують внесення змін, відсутні на веб-сайті ЗВО або кафедри; англомовна версія ОП не публікується для обговорення; деякі запрошені на зустріч з ЕГ випускники ОП повідомили, що не контактували із ЗВО. Критерій 9 – загалом відповідає вимогам, усе ж на сайті є застарілі документи або декілька варіантів подібних нормативних документів; недостатня інформованість здобувачів щодо джерел регулюючих правил і процедур.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі та ПРН ОП формулювалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. 2. При розробленні ОП враховано тенденції ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду іноземних освітніх програм. 3. Роботодавці співпрацюють і готові до подальшої співпраці щодо проведення практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування. 4. У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання, що базуються на досвіді та вивченні інших закладів освіти, у т.ч. іноземних. 5. Сертифікація СУЯ за ISO 9001:2015 Система управління якістю. Вимоги. 6. Високий рівень внутрішнього інституційного забезпечення навчання за ОП. 7. Впровадження системи електронного навчання ATutor, що забезпечує прозорість, своєчасність, зрозумілість завдань, форм і методів навчання і викладання, дозволяє об'єктивно та швидко визначити результати навчання за ОК та проводити опитування здобувачів щодо якості освітніх послуг. 8. Діє Рада роботодавців та Експертні ради випускових кафедр, в т.ч. Експертна рада за спеціальністю Менеджмент. 9. Високий рівень володіння англійською мовою більшістю викладачів (Сертифікати B2, C1, A). 10. Наявність достатньо розвиненої матеріально-технічної бази, зокрема мультимедійного середовища дистанційного навчання ATutor. 11. Широка співпраця представників роботодавців та академічної спільноти з інших ЗВО з ТНТУ ім. І. Пулюя. 12. Достатній рівень інформаційного наповнення сайту закладу вищої освіти та випускової кафедри, а також оптимізовану для користувачів структуру сайту, яка допомагає легко і швидко знайти необхідну інформацію.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Не задіяно здобувачів і недостатньо враховані потреби роботодавців до реалізації цілей та ПРН ОП. 2. Відсутнє чітке відображення унікальності ОП при формуванні цілей і ПРН. 3. Відсутність розуміння з наявності ІОТ у здобувачів. 4. Відсутні можливості вільного вибору студентами ВД. 5. Недоречність проходження практики у II семестрі після вивчення тільки двох ОК на підприємствах. Невелика кількість кредитів на проведення практики у IV і VI семестрах. 6. Недостатність отримання softskills. 7. Здобувачі самостійно дізнаються про академічну мобільність. 8. Здобувачі не можуть вибирати керівників курсових робіт та практик. 9. Не всі силабуси і РП містять публікації НПП за ОК та зарубіжні джерела. 10. Недостатня публікаційна активність НПП для оновлення змісту ОК на основі власних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. 11. Здобувачі слабо обізнані про принципи та зміст академічної доброчесності. 12. Частину ОК забезпечують викладачі без відповідної академічної/професійної кваліфікації. 13. Низький рівень публікаційної активності НПП. 14. Низька частка ОК циклу ПП забезпечена публікаціями у фахових виданнях і МНБ. 15. Стажування НПП, в основному, не стосувалися змісту ОК. 16. Слабке залучення до АЗ практиків. 17. Недостатня обізнаність здобувачів з вирішення КС. 18. Нормативно-часові строки моніторингу ОП не встановлені. 19. Перелік пропозицій та документи зі внесення змін відсутні на сайті ЗВО/кафедри. 20. Англомовна версія ОП не публікується. 21. Деякі запрошені на зустріч з ЕГ випускники не

контактували з ЗВО. 23. Наявність на сайті застарілих документів/декількох варіантів подібних документів. 24. Недостатня інформованість здобувачів джерел регулюючих правил і процедур. Рекомендації: 1. Забезпечити можливість вибору керівників практик і КР; переглянути вимогу до формування груп за ОК вільного вибору. 2. Використовувати іноземні досягнення; залучати іноземних фахівців. 3. Доповнити джерела в силабусах і РП публікаціями НПП. 4. Створити наукові гуртки/проблемні групи. 5. Залучати здобувачів та НПП до участі у програмах АМ. 6. Активізувати здобувачів для вдосконалення реалізації ОП. 7. Розширити співпрацю зі стейкхолдерами. 8. Поглибити знання студентів з ІОТ. 9. Збільшити кількість кредитів на практики у IV і VI сем. 10. Посилити набуття softskills. 11. Проводити заходи з популяризації доброчесності. 12. Забезпечити відповідність академічної/професійної кваліфікації викладачів ОК. 13. Програми стажувань приводити у відповідність змісту ОК. 14. Залучати до аудиторних занять практиків. 15. Обговорити зі здобувачами аспекти вирішення конфліктних ситуацій. 16. Впровадити щорічний моніторинг ОП. 17. Завантажувати на веб-сайт ЗВО пропозиції та факт їх врахування/неврахування. 18. Розміщувати проекти ОП на англійській мові. 19. Посилити співпрацю з випускниками та роботодавцями. 20. Аналізувати рекомендації ЗВО. 21. Оптимізувати інформацію на сайті. 22. Завантаження пропозицій та їх коментарі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі та мета ОП спрямовані на підготовку фахівців, які зможуть вирішувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі у сфері управління на засадах оволодіння системою компетентностей. Вони, загалом, відповідають місії та стратегії розвитку ЗВО, які визначені у «Стратегії та концепції розвитку Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя» (<http://surl.li/dnmso>), що проявляється у навчанні, відповідно до суспільних потреб національного і глобального розвитку. Унікальність ОП полягає у міждисциплінарній і багатофункціональній підготовці менеджерів з перспективним способом мислення, здатних до швидкої адаптації у мінливих умовах, але у викладачів, які задіяні до реалізації ОП, це розуміння відсутнє (Зустріч №2), що свідчить про відсутність чіткого відображення формування цілей і ПРН ОП, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Перспективи розвитку ЗВО окреслені в програмі стратегічного розвитку, особливістю якої є інтернаціоналізація освіти. Тому вдосконалення ОП орієнтовано саме на цей напрямок, включаючи академічну мобільність, ширше залучення іноземних студентів до навчання.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі та ПРН ОП формувалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. В розробці ОП брали участь науково-педагогічні працівники і роботодавці в особі комерційного директора ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» Потюк В.М. – шляхом участі в обговоренні на засіданні робочої групи з удосконалення ОП (Протокол№ 3/2022 <http://surl.li/ftonm>); роботодавці, НПП і здобувачі – на розширеному засіданні Експертної ради роботодавців (<http://surl.li/ftqcp>), а саме: начальник управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів Тернопільської ОДА Зарицька Н.О., директор ТОВ НКК «Профі-центр» Гевко О.Б., директор ТОВ «Елемент-Трейд» Дубчак О.Я., здобувачі Провальний В.А. і РазакАдедімеджіЮсуф; результатами участі НПП у міжнародних проектах: Еразмус+, TEMPUS, DOBRE, ПРООН / GIZ (<http://surl.li/ekkot>) та анонімного опитування здобувачів і НПП. В результаті запропоновано включення обов'язкових ОК «Інформаційні системи в менеджменті» і «Комунікативний менеджмент» та вибіркового ОК «Зв'язки з громадськістю», а також внесено зміни до структури ОК 2.17, ОК 2.18, ОК 2.8. Аналіз Звіту анонімного опитування (<http://surl.li/eklgr>) та опитування здобувачів на Зустрічі №4 свідчить про відсутність пропозицій з їхньої ініціативи щодо вдосконалення реалізації цілей та ПРН ОП. Зустріч №7 з роботодавцями підтверджує потребу систематичної співпраці для реалізації цілей та ПРН ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формуванні цілей та ПРН ОП враховано тенденції ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду іноземних освітніх програм. Цілі ОП та ПРН сформульовано відповідно до зростаючих вимог, що стосуються теоретичної та практичної підготовки випускників; формування знань основ системи управлінської діяльності, вмій і навичок організації діяльності суб'єктів господарювання на рівні сучасних вимог; створення ціннісного ставлення до професійної діяльності та отримання досвіду її реалізації на практиці; становлення здатності результативно діяти, ефективно розв'язувати стандартні та проблемні професійні задачі. В сучасних економічних умовах, професії, за якими можуть працевлаштуватися випускники (керівник підприємства чи підрозділу, HR-директор, рекрутер, менеджер з управління персоналом, менеджер системи якості, бізнес-консультант), набувають актуальності. Галузевий та регіональний контекст враховано шляхом дослідження Стратегії розвитку Тернопільської області та Стратегічного плану розвитку Тернопільської міської територіальної громади, а також підприємств провідних галузей області (світлотехнічної, сільськогосподарської тощо). Враховано досвід вітчизняних та іноземних університетів, зокрема Тернопільського національного економічного університету, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Державного торговельно-економічного університету, Недержавної промислової школи 1 ступеня у Вольштині Центру професійного навчання (Польща), Вищої школи безпеки (Познань, Польща), «Люблінська політехніка» (Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений і введений в дію наказом МОН України № 1165 від 29 жовтня 2018 р. ОП розроблена відповідно до вимог нормативних документів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. Визначені в ОП ПРН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для шостого кваліфікаційного рівня та забезпечують досягнення результатів навчання, визначених в стандарті вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент»; за Qualifications Framework for the European Higher Education Area (QF-EHEA) – до першого циклу; за European Qualifications Framework (EQF-LLL) – до 6 рівня. Так, цілі і ПРН ОП орієнтовані на базові знання НРК 6 рівня (<http://surl.li/grhw>) і спрямовані на формування умій і навичок на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем для промислових та інших підприємств регіону і України.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі та ПРН ОП формулювалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. 2. При розробленні ОП враховано тенденції ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Недостатньо задіяна спільнота здобувачів для розкриття пропозицій з їхньої ініціативи щодо вдосконалення реалізації цілей та ПРН ОП. 2. Недостатньо враховані потреби стейкхолдерів для вдосконалення реалізації цілей та ПРН ОП з окресленням на регіональні вимоги. 3. Відсутнє чітке відображення унікальності ОП при формуванні цілей і ПРН, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Рекомендації: 1. Активізувати здобувачів для ініціювання їх пропозицій щодо вдосконалення реалізації цілей та ПРН ОП. 2. Розширити співпрацю зі стейкхолдерами, враховуючи їх пропозиції і потреби для вдосконалення реалізації цілей та ПРН ОП з окресленням на регіональні потреби. 3. Поширити вивчення досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм з подальшим залученням кращих практик.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають даному критерію, мають визначені цілі та завдання, враховують сучасні вимоги ринку праці, однак потребують активізації залучення здобувачів та

роботодавців з метою вдосконалення реалізації цілей та ПРН, а також удосконалення вивчення досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм для залучення кращих практик.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» (<http://surl.li/jhtp>) та стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який затверджено та введено в дію наказом МОН України №1165 від 29.10.2018 р. (<http://surl.li/bwxqe>), ОП передбачає освітні компоненти двох видів: нормативні та вибіркові. Нормативні освітні компоненти ОП мають обсяг 165,5 кредитів ЄКТС (70,6% обсягу ОП) і включають цикл загальної (55 кредитів), професійної (105,5 кредит) та практичної підготовки (9 кредитів); атестація (9 кредитів). Вибіркові освітні компоненти ОП мають обсяг 61,5 кредит ЄКТС (25,6% обсягу ОП, що відповідає ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП загалом чітко структурована та містить 3 блоки: 1) загальної підготовки; 2) професійної підготовки 3) практичної підготовки. Структурно-логічна схема освітніх компонентів в ОП свідчить, що вибіркові компоненти сприяють більш досконалому оволодінню здобувачем знаннями та вміннями, які він отримав у результаті вивчення обов'язкових компонент, та мають вихід на практику, виконання й захист кваліфікаційної роботи. Викладання за ОП відбувається від базових загальнонаукових до фахових дисциплін та завершується практичними дисциплінами, що дозволяють здобути як фахові знання, так і універсальні навички. Аналіз матриць відповідності ПРН та програмних компетенцій освітнім компонентам; матриці відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей дозволяють зробити висновок, що освітні компоненти, включені до ОП, в сукупності призводять до досягнення ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми, загалом, відповідає предметній області визначеної для неї в стандарті вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений і введений в дію наказом МОН України №1165 від 29.10.2018 р. (<http://surl.li/bwxqe>) та цілям навчання, зазначеним у цьому стандарті: «підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dnffr>). Порядок формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та організація вивчення дисциплін за вибором студента регламентовані п. 5.4 зазначеного Положення та Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<http://surl.li/ffklu>). Після вибору студентом дисциплін для вивчення у навчальному році формується індивідуальний навчальний план здобувача, який є обов'язковим для виконання. Дисципліни за вибором ОП «Менеджмент» складають 61,5% загального обсягу ОП, що перевищує мінімальний їх обсяг (25%), визначених Положенням та Законом України «Про вищу освіту». У Положенні (<http://surl.li/dnffr>) подано трактування поняття індивідуальної освітньої траєкторії здобувача, але при бесідах зі здобувачами чітких пояснень щодо розуміння і наявності цієї траєкторії не отримано. Перелік вибіркових дисциплін міститься у реєстрі вибіркових дисциплін ТНТУ ім. І. Пулюя, на сервері електронного навчання ATutor (<http://surl.li/dnend>). Вивчення дисциплін за вибором даної ОП розпочинається у III семестрі. Здобувачам надається можливість обирати вибіркові дисципліни, але в п. 3.4 Положення (<http://surl.li/ffklu>) зазначено, що «Вибіркова навчальна дисципліна може викладатися за умови, якщо її обрали усі здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою на відповідному курсі, або за умови чисельності здобувачів освіти, що її вибрали не менш як 24 особи для здобувачів освітнього ступеня

«бакалавр»...», що свідчить про недотримання права на вільний вибір навчальних дисциплін. Це питання обговорювалось на зустрічах у різних фокус-групах. Під час зустрічі зі студентами встановлено, що вони володіють інформацією щодо можливості вибору навчальних дисциплін, ознайомлені з їх переліком, можуть одержати консультацію у викладача та гаранта ОП. Запровадження міждисциплінарності в освітньому процесі забезпечують кафедри бухгалтерського обліку та аудиту, економіки та фінансів, економічної кібернетики, інжинірингу машинобудівних технологій, інформатики і математичного моделювання, інформаційної діяльності та соціальних наук, математичних методів в інженерії, обладнання харчових технологій, промислового маркетингу, української та іноземних мов, управління інноваційною діяльністю.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Проведення практики здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя» (<http://surl.li/ekliso>). ОП передбачає такі види практичної підготовки: вступ до фаху (2 семестр, 2 тижні, 3 кредити), організаційно-економічна (4 семестр, 2 тижні, 3 кредити), професійно-орієнтована (6 семестр, 2 тижні, 3 кредити). Проходження практик здійснюється на підприємствах, в організаціях та установах, з якими укладено відповідні договори, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Під час проведення фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що вони співпрацюють і готові до подальшої співпраці щодо проведення практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування, але стейкхолдерами зазначено про недостатність обсягу проходження практики необхідні для подальшої професійної діяльності. Аналіз Навчального плану ОП дозволяє Експертній групі стверджувати про неефективність практичної підготовки на I курсі навчання при відвідуванні підприємств, адже здобувачі вивчають тільки 2 професійні ОК («Вступ до фаху» та «Основи менеджменту»), що не дозволяє здобути потрібні компетентності, а під час обговорення у фокус-групах не знайдено обґрунтування даного підходу.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills) та включає перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до softskills, а саме: ОК 1.1 – ОК 1.13, ОК 2.1 – ОК 2.12, ОК 2.14 – ОК 2.25, А1, А2. Набуття соціальних навичок відбувається також під час проведення навчальних занять та позааудиторних заходів, участі у конференціях тощо. Спількування під час Зустрічі 4 зі здобувачами свідчило про недостатність отриманих соціальних навичок (softskills), що підтверджується спонуканням студентів до розмови з членами ЕГ. Роботодавці також зазначили про проблеми спілкування зі здобувачами і потреби підвищення їхньої активності (Зустріч 7).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Самостійна робота студентів ЗВО регламентується пп. 3.8 і 3.12 Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dnffr>). Освітній процес згідно з даним положенням включає аудиторні заняття та самостійну роботу студента. Згідно Положення, обсяг навчального навантаження, визначений даною ОП, складає 240 кредитів ЄКТС (7200 год.). Тижневий обсяг аудиторного навантаження для здобувачів вищої освіти за Навчальним планом складає: I-й та II-й семестр – по 23 академічні години на тиждень, III-й та V-й семестр – по 22 год.; IV-й, VI-й, VII-й та VIII-й семестри – по 21 год. Обсяг часу, відведений для самостійної роботи здобувачів денної форми навчання, складає 61%. У семестрі заплановано не більше 8 екзаменів і заліків, в т. ч. екзаменів – не більше 4. Загальне навантаження за ОП становить 7200 год., з яких обсяг навчального навантаження складає у I, III, V, VII семестрах – 810,0 год., у II, IV, V, VIII семестрах – 990 год. На аудиторну роботу припадає 2804 год. (1498 год. лекцій, 1252 год. практичних занять, 54 год. лабораторних занять), або 39% загального навантаження, на самостійну роботу – 4396 год. (61% загального навантаження). За результатами бесіди з фокус-групами здобувачів і випускників було з'ясовано, що співвідношенням обсягу окремих освітніх компонентів ОП та фактичним навантаженням вони задоволені.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОП не передбачає підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Роботодавці співпрацюють і готові до подальшої співпраці щодо проведення практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність розуміння з наявності індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів вищої освіти. 2. Відсутні можливості вільного вибору студентами вибіркових дисциплін, що обмежено 100% вибором академічної групи. 3. Недоречність проходження практики у II семестрі після вивчення тільки двох ОК на підприємствах. Невелика кількість кредитів на проведення практики у IV і VI семестрах. 4. Недостатність отримання соціальних навичок (softskills), що підтверджується під час спілкування зі здобувачами та роботодавцями. Рекомендації: 1. Поглибити знання студентів щодо індивідуальної освітньої траєкторії здобувача. 2. Переглянути підходи і документальний зміст внутрішнього положення щодо забезпечення здобувачами прав на вільний вибір ОК. 3. Переглянути підходи до практичної підготовки здобувачів для здобуття потрібних компетентностей, орієнтуючись на рекомендації ЕГ та роботодавців. Збільшити кількість кредитів на проведення практики у IV і VI семестрах з метою покращення набуття студентами загальних (здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності) та спеціальних компетентностей. 4. Посилення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що можливо завдяки реалізації нових форм навчання і залучення логічного ланцюжка «викладач – роботодавець – студент» для вдосконалення освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП загалом відповідають критерію 2, однак наявні певні недоліки, які потребують доопрацювання. Так, формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, не має практичної реалізації. ОП передбачає практичну підготовку здобувачів, але не дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, у зв'язку з проходженням практики на підприємствах у II семестрі після вивчення тільки 2-х ОК та тільки 3-х кредитів на проведення практики у IV і VI семестрах, відповідно. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям, але ЕГ визначила недостатність отриманих соціальних навичок у фокус-групах (здобувачі, випускники), що підтверджено також на зустрічі з роботодавцями.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя в 2022 році (<http://surl.li/dkoev>) розташовані на офіційному сайті ЗВО у розділі «Абітурієнтам» (<https://vstup.tntu.edu.ua/>). Правила прийому сформовано відповідно до Умов прийому МОНУ і не містять дискримінаційних чи інших положень, що можуть неправомерно позитивно чи негативно вплинути на результати вступу окремих осіб. Текст Правил прийому сформульовано чітко та зрозуміло й не містить положень, які можна розглядати інакше, ніж вони трактовані. Інформація з особливостей навчання на ОП докладно подана на сайті ЗВО (<http://surl.li/fufuw>). На даній ОП навчаються 157 здобувачів вищої освіти – іноземців. Для абітурієнтів-іноземців існують пояснення зі вступу на англійській мові, а також їх консультує Центр міжнародної освіти (<http://surl.li/fufwy>). У Додатку 10 до Правил

прийому до Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя в 2022 році приведено «Особливості дистанційного прийому на навчання до Університету іноземців». Правила прийому до ТНТУ ім. І. Пулюя не містять дискримінаційних положень чи неправомірних пільг для вступу іноземних громадян.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У 2022 р. вступ на дану ОП здійснювався на основі Правил прийому до Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя в 2022 році (<http://surl.li/dkoev>). Прийом на навчання відбувається в межах ліцензійного обсягу та відбувається на підставі конкурсу. Відбір для здобуття ступеня вищої освіти за ОП здійснюється за результатами сертифікатів ЗНО чи національного мультипредметного тесту Українського центру оцінювання якості освіти, з урахуванням вагових коефіцієнтів (<http://surl.li/ekrlm>). Вимоги для прийому на навчання за ОП на перший курс (із скороченим терміном навчання) або на третій (другий) курс (із нормативним терміном навчання) (на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, освітній ступінь молодшого бакалавра, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, для здобуття освітнього ступеня бакалавра подані на сайті ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/ekrlu>). Під час спілкування з відповідальним секретарем приймальної комісії ЕГ була запевнена, що Правила прийому до ТНТУ ім. І. Пулюя враховують особливості ОП у розрізі відсутності таких положень, які можуть порушити принципівноправності всіх абітурієнтів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання в інших закладах вищої освіти, в т.ч. під час академічної мобільності, а також їх перезарахування в ТНТУ ім. І. Пулюя здійснюється відповідно з Положенням про порядок переведення та поновлення студентів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dkomg>) та Положенням про порядок реалізації правана академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя» (<http://surl.li/embhx>). Положення (<http://surl.li/dkomg>) визначає порядок зарахування результатів попереднього навчання та порядок ліквідації академічної різниці при поновленні чи переведенні здобувача із ЗВО України. Положення (<http://surl.li/embhx>) визначає результати навчання, отримані у закордонних ЗВО. Практика застосування цих правил була висвітлена у відомостях СО та підтверджена на зустрічі з фокус-групами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується «Положенням про визнання у ТНТУ ім. Івана Пулюя результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті» (<http://surl.li/dkooh>). Правила чіткі та зрозумілі, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Зазначені у відомостях СО особливості перезарахування результатів навчання, отримані у неформальній освіті, також були підтверджені під час спілкування ЕГ з НПП та здобувачами вищої освіти за цією ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання, що базуються на досвіді та вивченні інших закладів освіти, у т.ч. іноземних.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Здобувачі самостійно дізнаються про академічну мобільність і проявляють ініціативу щодо перспективних можливостей навчання. Рекомендації: Впорядкувати роботу зі здобувачами щодо можливостей академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4, однак інформування про правила визнання результатів навчання під час академічної мобільності потребує послідовного і систематичного дотримання під час реалізації ОП. Тому зроблено висновок, що ОП відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання у ТНТУ забезпечують досягнення заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, чому сприяють: сертифікація СУЯ ТНТУ за ISO 9001:2015 (Система управління якістю ТНТУ. Настанова щодо якості, <https://tntu.edu.ua/?p=uk/structure/vj/info>), використання системи дистанційного навчання ATutor (<http://surl.li/fokkn>), проблемно-орієнтоване навчання із залученням практиків (<http://surl.li/fokja>), застосування інтерактивних методів навчання; використання досвіду європейських освітніх закладів у програмах академічної мобільності (<http://surl.li/dkonq>), проходження міжнародної практики (<http://surl.li/fokmu>), участі у науковій діяльності (<http://surl.li/fokpf>). Методи та форми навчання відображені силабусах, робочих програмах ОК, електронних навчальних курсах в системі ATutor. 62% з яких сертифіковано (<https://dl.tntu.edu.ua/st/>). Реалізація студентоцентрованого підходу полягає у застосуванні методів навчання, що переносять фокус освіти на здобувачів, які можуть вивчати ОК як у системі ATutor, так і за індивідуальним графіком згідно Положення про індивідуальний навчальний план здобувача ТНТУ (<http://surl.li/ffklu>), здійснювати самоосвіту (<http://surl.li/ekruh>, <http://surl.li/ekraw>). Навчання в ТНТУ зосереджене на потребах та інтересах здобувачів (<http://surl.li/emfft>), що підтверджено під час бесід у фокус-групах. Про відповідність принципам академічної свободи свідчить: можливість вибору баз та індивідуальних завдань практик, тем кваліфікаційної та курсових робіт (<http://surl.li/folel>), реалізація можливостей вільного вибору ОК вибіркової частини ОП, академічна мобільність (<http://surl.li/dkonq>), поширення та використання знань (<http://surl.li/foldf>). На Зустрічі 4 зі здобувачами підтверджено, що повною мірою забезпечується дотримання демократичних принципів співпраці, свободи слова, можливість зарахування результатів неформальної та інформальної освіти (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua/neformalna-osvita>). Проте, для керівництва кожним видом курсових робіт і практик призначається один викладач і здобувачі не мають права вибору керівника, що порушує принципи студентоцентрованості та академічної свободи. 98% здобувачів ознайомлені з цілями та змістом ОП, 74,2% підтвердили можливість самостійного обрання навчальних дисциплін, 76,5% задоволені методами навчання і викладання, 72,6% вказали, що найбільш зручною формою навчання є дистанційне навчання. Серед методів навчання здобувачам подобаються лекції з презентаціями 79%, дискусії 43,5%, робота в групах та індивідуальна робота над презентаціями, доповідями, міні-проектами по 41% (<http://surl.li/eklgp>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі можуть своєчасно вільно ознайомитись з інформацією про цілі, зміст і програмні результати навчання, критерії оцінювання різних форм роботи у силабусах ОК, які розміщені на сторінці кафедри менеджменту та адміністрування (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua>), в робочих програмах, спеціальних вкладках, методичних вказівках, розміщених в системі ATutor (<http://surl.li/eknzs>). Форми і порядок оцінювання відображені у Положенні про організацію освітнього процесу в ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/dnffr>), Положенні про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklyu>), Положенні про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/ekphq>). На Зустрічі №4 зі здобувачами підтверджено достатній рівень своєчасної поінформованості щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, процедури та критеріїв оцінювання. Здобувачі відмітили, що цю інформацію їм доносять також викладачі на початку вивчення кожної ОК та гарант на зустрічах.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Інформація щодо наукової роботи здобувачів міститься на сторінці кафедри менеджменту та адміністрування (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua>), що підтверджено на зустрічах у фокус-групах. Зокрема: проведення I туру конкурсу студентських наукових робіт у 2023 р. (<http://surl.li/fomme>) та вже визначено переможців (<http://surl.li/fokxe>; <http://surl.li/foldn>; <http://surl.li/fugqe>). За інформацією про студентські наукові роботи минулих років (<http://surl.li/foldf>) у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт брали участь здобувачі: Криль Ю. «Прийняття управлінських рішень для підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «Тернопільський молокозавод» (керівник Машлій Г.Б.), отримано диплом III ступеня зі спеціалізації «Менеджмент організацій», ОНЕУ, 2021 р.; Криль Ю. «Функціонування системи управління персоналом на підприємстві» (науковий керівник Гарматюк О.О.), Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2022 р.; Шрам Н. «Дослідження напрямів формування інноваційного потенціалу підприємства у контексті збереження його фінансово-економічної безпеки на прикладі ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» (науковий керівник Сороківська О.А.), Національний університет «Львівська політехніка», 2022 р.; Грицишин В. «Дослідження напрямів формування та розвитку інвестиційного потенціалу підприємства на прикладі ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» (науковий керівник Машлій Г.Б.), ОНЕУ, 2022 р.; Грицишин В. у 2021 р. брала участь у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт «Соціально відповідальне ведення бізнесу – складова сталого розвитку». За значні успіхи у навчальній і науковій роботі вона стала стипендіатом Кабінету Міністрів України. Про залучення здобувачів до науково-дослідної роботи свідчать їх публікації та отримані за участь у конференціях сертифікати (<http://surl.li/ekklk>). Отже, під час реалізації ОП створені відповідні умови для поєднання здобувачами ЗВО навчання і досліджень. Проте ці ж джерела свідчать про зниження наукової активності здобувачів за останні 4 роки.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зміст ОК оновлюється щорічно і це є обов'язковим у системі ATutor, що фіксується програмою та підтверджено керівником відділу комп'ютерної підготовки та сертифікації О.К. Шкодзінським. ЕГ встановлено, що НПП при оновленні ОК ОП враховують особисті наукові здобутки та компетентності, отримані у процесі стажування, підвищення кваліфікації, що регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ТНТУ (<http://surl.li/dnelz>), участі у міжнародних проектах (МГП Жан Моне: Екологічно відповідальний бізнес: дослідження та впровадження Європейської практики та ін.) – внесено зміни до ОКПП 2.17 Прогнозування соціально-економічних процесів; МГП TEMPUS Створення мережі міжуніверситетських Start-Up центрів для підтримки та просування студентських інноваційних проектів – удосконалено ОКПП 2.7 Інформаційні системи в менеджменті; Проєкт Агентства США з міжнародного розвитку Децентралізація приносить кращі результати та ефективність – розширено тематику ОКПП 2.18 Самоменеджмент; Формування он-лайн курсу ПРООН/GIZ Як діяти далі: бізнесу про сталий розвиток – розширено тематику ОКПП 2.8 Комунікативний менеджмент (<http://surl.li/ekkot>). Електронний ресурс в системі «Бібліотека» дає можливість побачити публікаційну активність НПП. Ця інформація, дані відомостей СО та зустрічі з НПП, свідчать, що обмежена кількість викладачів імплементує в освітній процес за ОП свої наукові здобутки (Мосій О.Б., Юрик Н.Є., Кужда Т.І., Галуцак О.Я., Шведа Н.М., Луциків І.В.), а деякі з них знаходяться за межами 5-річного терміну давнини. Зазначена в силабусах і робочих програмах ОК література часто містить джерела більш ніж 5-річної давності, у більшості відсутні зарубіжні джерела та власні публікації у фахових виданнях, переважно вказано тези конференцій. У силабусах більшості ОК є інформація про застосування сучасних методів і форм проведення занять, що теж оновлюються з урахуванням практик та наукових досягнень у галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ТНТУ ім. І. Пулюя проводить активну політику інтернаціоналізації діяльності, що відображається як в інституційному забезпеченні (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками у ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/fehhi>); Положення про Центр міжнародної освіти ТНТУ ім. І. Пулюя Я (tntu.edu.ua)). ТНТУ ім. І. Пулюя має англomовну сторінку (<https://in.tntu.edu.ua>). У структурі ЗВО є Відділ міжнародного співробітництва (<http://surl.li/dnflq>), Центр міжнародної освіти (<http://surl.li/fugua>) та Центр іноземних мов (<http://surl.li/fugud>). У ТНТУ ім. І. Пулюя розроблено Концепцію мовної підготовки студентів у ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://bit.ly/zfeSuSD>). Міжнародна діяльність ЗВО проводиться на основі двосторонніх договорів (Університет Валенсії, Каунаський технологічний університет, Люблінська Політехніка, Опольська Політехніка, Вроцлавський економічний університет, Вища школа в Нисі, Університет в Кошице, Політехніка Бялостоцька, Університет прикладних наук Шмалькальдена, <http://surl.li/dkqnc>). Інформацію про академічну мобільність викладачів і студентів отримано з е/ресурсу (tntu.edu.ua), сторінки кафедри, на зустрічах з фокус-групами. ЕГ виявила такі форми інтернаціоналізації діяльності: міжнародні стажування (Люблінська вища школа 2020р.; Публічна школа у Вольштині 2019р.; Люблінський технологічний університет, 2018р.; Вроцлавський економічний університет, 2018р. (<http://surl.li/ejzux>); участь у міжнародних проектах (<http://surl.li/ekkot>); програмах семестрового обміну та стипендіальних програмах (<http://surl.li/dkqnc>); міжнародна практика студентів (<http://surl.li/enbgj>); участь у закордонних конференціях, форумах з публікацією тез доповідей (<http://surl.li/fvghd>). ТНТУ ім. І. Пулюя має відкритий доступ до міжнародних наукових інформаційних ресурсів (сайт ЗВО, спілкування з директором бібліотеки на Зустрічі 5). На ОП здійснюється підготовка іноземних студентів, що повною мірою забезпечено інституційно, НПП мають відповідні сертифікати. ОК ОП для іноземних студентів є у системі ATutor. На зустрічі іноземні здобувачі дали позитивну оцінку ОП, ефективності комунікацій з НПП та умовам навчання.

Проте значна кількість стажувань та публікації за кордоном відбулися за межами 5-річного терміну. Не наведено прикладів запрошення іноземних викладачів та науковців до викладання за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Наявність сертифікації СУЯ за ISO 9001:2015 (Система управління якістю. Вимоги) забезпечують досягнення заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Відсутність права вибору керівника курсовими роботами та практиками порушує принципи студентоцентрованості та академічної свободи. 2. Не всі силабуси і робочі навчальні програми містять публікації НПП за ОК та зарубіжні джерела. 3. Недостатній рівень оновлення змісту освіти на основі власних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі через низьку публікаційну активність НПП. Рекомендації: 1. Забезпечити можливість для здобувачів вибору керівників практик і курсових робіт за принципом наскрізності. 2. Переглянути вимогу до формування груп за ОК вільного вибору. 3. При оновленні змісту ОК використовувати іноземні наукові досягнення та практики, зарубіжні фахові джерела. 4. Доповнити рекомендовані джерела в силабусах і робочих програмах публікаціями НПП за ОК у формі фахових статей, а не тез чи матеріалів конференцій. 5. Підвищити можливості для здобувачів поєднувати навчання і дослідження під час реалізації ОП та досягнення її цілей шляхом роботи у студентських наукових гуртках, проблемних групах, що сприяло б активізації науково-дослідної роботи здобувачів. 6. Розробити та реалізувати заходи з мотивування та залучення здобувачів та НПП до участі у програмах академічної мобільності. 7. Підвищити публікаційну активність НПП за ОК у формі фахових статей, статей у зарубіжних виданнях, розділів у монографіях чи навчальних посібниках/підручниках. 8. Оновити списки рекомендованих навчальних, методичних, наукових джерел в межах останніх 5 років, доповнити списки іноземними публікаціями. 9. Активно залучати іноземних викладачів та науковців до освітнього процесу. 10. Активізувати роботу щодо оновлення змісту ОК з урахуванням наукових напрацювань НПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

«Навчання і викладання за освітньою програмою» загалом відповідає встановленим вимогам, проте ЕГ виявлено, що більшість викладачів не оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі, адже більшість стажувань та публікації за кордоном відбулися за межами 5-річного терміну викладання; відсутні запрошення іноземних фахівців. Беручи до уваги встановлені факти щодо сильних сторін, позитивних практик, відсутність критичного негативного впливу слабких сторін і недоліків та враховуючи принципи поваги до автономії ЗВО, експертна група вважає можливим стверджувати, що критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Сертифікація СУЯ за ISO 9001:2015 забезпечує відповідність стандарту процесів оцінювання здобувачів (<https://tntu.edu.ua/?p=uk/structure/vj/info>). Для перевірки рівня досягнення програмних результатів навчання використовують: попередній (нульовий, вхідний), поточний (оперативний, модульний), підсумковий (семестровий, атестація) та відтермінований рівні контролю, що регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті ім. Івана Пулюя (<http://surl.li/dnffr>), Положенням про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklyu>) та конкретизована для ОК в системі ATutor, доступ до якої ЕГ отримала (<https://dl.tntu.edu.ua/login.php>). Завдання для контрольних заходів заздалегідь розміщені у дистанційній системі для усіх ОК. Значна частина завдань (поточний контроль) виконується в системі дистанційного навчання ATutor, результати перевіряються на унікальність та оцінюються згідно встановлених критеріїв з фіксацією в е/журналі. Наявність таких складових як форма, критерії, завдання для різних рівнів

оцінювання, в системі ATutor обов'язкова і перевіряється в межах технічної експертизи кожної ОК (<https://dl.tntu.edu.ua/showpage.php?id=7>; <http://surl.li/eksri>). Детальне вивчення ОК Інформаційні системи в менеджменті <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>, ОК Статистика (<https://dl.tntu.edu.ua/index.php>), ОК Операційний менеджмент (<https://dl.tntu.edu.ua/index.php>), Методичних рекомендацій до кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/fopxn>, <http://surl.li/fopxu>), Методичних рекомендацій до різних видів практик (<http://surl.li/fopyf>, <http://surl.li/fopyk>), Методичних рекомендацій до курсових робіт (<http://surl.li/foqad>, <http://surl.li/foqah>, <http://surl.li/foqal>) дали можливість встановити наявність, повноту, чіткість як завдань по кожному рівню оцінювання, так і критеріїв оцінювання. Семестровий контроль з ОК проводиться згідно з Положенням про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ ім. І. Пулюя у формі семестрового екзамєну, диференційованого заліку або заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою ОК в системі дистанційного навчання ATutor (<https://dl.tntu.edu.ua/login.php>), що забезпечує об'єктивність, швидке отримання результату, його фіксацію в е/журналі. Захист курсових робіт, звітів із проходження практик передбачає роботу комісії. Результати анонімного опитування здобувачів, що проводяться в ATutor (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=749>) п.12-16 свідчать, що система оцінювання є прозорою і зрозумілою – 75%, обсяг знань достатній для об'єктивного оцінювання – 100%. Позитивні відгуки отримано при бесіді з фокус-групою Здобувачі №4: про форми контрольних заходів та критерії оцінювання викладачі повідомляють на першому занятті з ОК; відображені в силабусах (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua/>), у відповідних вкладках ATutor.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент», атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Вимоги та процедури атестації здобувачів ЗВО визначені такими положеннями ТНТУ ім. І. Пулюя: Положенням про кваліфікаційні роботи студентів ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/emuxm>); Положенням про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklyu>); Положенням про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/esrxg>); Положенням про недопущення академічного плагіату в ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/esrzn>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/dnffr>); Положенням про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklyu>); Положенням про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/ekphq>). Згідно з Положенням про підсумковий семестровий контроль результатів навчання (<http://surl.li/ekphq>) фіксація результатів семестрового іспиту, заліку, диференційованого заліку (крім практики, курсового проекту/роботи) проводиться двома викладачами. Захист звіту з практики та курсового проекту/роботи здійснюється у складі 3-х викладачів, у т.ч. керівника курсового проекту/роботи. Під час захисту будь-якого типу робіт запрошуються та присутні здобувачі групи, які не беруть участі у захисті. Під час проведення контролю, за поданням студентської ради, може бути присутній представник органів студентського самоврядування як спостерігач. Семестрове та модульне оцінювання здійснюється у вигляді тестів у системі дистанційного навчання ATutor. Результати проходження перевіряються системою оцінювання без участі викладача, що усуває суб'єктивність оцінювання. Порядок повторного проходження контрольних заходів визначають Положення про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklyu>), Положення про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/ekphq>), де чітко визначено процедурні моменти та терміни. Повторне проходження контрольних заходів здійснюється студентами за відомостями А та К. Прикладів застосування оскарження оцінки студентами за даною ОП зафіксоване було. Порядок врегулювання конфлікту інтересів міститься у Положенні про організацію освітнього процесу у ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/esrse>), Положенні про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя (розділ 6) (<http://surl.li/esreh>), Положенні про врегулювання конфліктних ситуацій у ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/ekmhf>). Як свідчать результати анонімного опитування здобувачів, що проводяться в ATutor (<http://surl.li/eklgz>) об'єктивність оцінювання викладачами – 79%, з процедурою оскарження результатів оцінювання знайомі 71%. Отримано позитивні відгуки при бесіді з фокус-групами. Здобувачі ЗВО та НПП не визначають наявність конфліктів через необ'єктивність оцінювання. Прецедентів щодо конфлікту інтересів за ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Принципи академічної доброчесності імплементовані у внутрішню систему забезпечення якості ТНТУ ім. І. Пулюя, а політика академічної доброчесності відображена у Положенні про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/esrbk>), Положенні про організацію освітнього процесу у ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/esrse>). Існують заходи популяризації політики академічної доброчесності: відображення основних вимог у силабусах ОК (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua/>), методичних вказівках до виконання кваліфікаційної (<http://surl.li/forxn>), курсових робіт (<http://surl.li/foqah>); консультування та роз'яснювальна робота вимог щодо написання звітів, курсових та кваліфікаційних робіт, наукових праць викладачами, кураторами, керівниками практик та кваліфікаційних робіт (робота в фокус-групі НПП); зустрічі гаранта із здобувачами, де окремо обговорювались питання академічної доброчесності (<http://surl.li/ekmgu>); ідентифікація та фотофіксація студента під час екзамену системою дистанційного навчання ATutor; забезпечення об'єктивності оцінювання завдяки застосуванню системи ATutor без участі викладача. Усі електронні навчальні курси в ATutor передбачають перевірку завантажених файлів студентських робіт (звітів, курсових робіт та проєктів) на унікальність. Застосовується UNICHECK (<https://unicheck.com/uk-ua>) для перевірки унікальності кваліфікаційних робіт. Захищена кваліфікаційна робота здобувача ЗВО розміщується в інституційному репозитарії ELARTU (<http://elartu.tntu.edu.ua/>). При обговоренні питань академічної доброчесності на Зустрічах 2, 3, 4 встановлено, що проявів академічної недоброчесності за даною ОП не було. В анкеті анонімного опитування здобувачів ЗВО академічній доброчесності присвячені п. 12-15, 31-32, (<http://surl.li/eklgz>). Як свідчать результати, з самим поняттям знайомі 71% здобувачів, 21% частково знайомі; про причини академічної недоброчесності – звичка використовувати чужі праці без посилань 69%, нестача навичок академічного письма і знань дослідницьких методів 48%, непоінформованість про відповідальність за плагіат 30%; об'єктивність оцінювання викладачами 79%, з процедури оскарження результатів оцінювання знайомі 71%. При бесіді на Зустрічі 4 здобувачі розкрили суть поняття академічної доброчесності, акцентувавши на питаннях плагіату; підтвердили об'єктивність оцінювання викладачами, розуміння процедури оскарження результатів оцінювання 4 зазначили, що конфліктів через необ'єктивність оцінювання у них не було. Ситуацій щодо порушення принципів академічної доброчесності за даною ОП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Впровадження системи електронного навчання ATutor, що забезпечує прозорість, своєчасність, зрозумілість завдань, форм контрольних заходів, критеріїв оцінювання здобувачів ЗВО, дозволяє об'єктивно та швидко визначити результати навчання за ОК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Здобувачі слабо обізнані про принципи та зміст академічної доброчесності. Відсутність активних постійних масових заходів для здобувачів, щодо інформування про академічну доброчесність, відобразилась на результатах опитування про форми недоброчесності та загалом, про обізнаність за цим поняттям. Рекомендації: Для популяризації політики доброчесності у ЗВО доречно планувати та проводити відповідні заходи в межах Днів науки; імплементувати в ОК теми, щоб підвищити рівень обізнаності з відповідальністю за недотримання принципів академічної доброчесності та набуття навичок академічного письма і знань дослідницьких методів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма загалом відповідає якісним характеристикам за Критерієм 5: форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО заздалегідь оприлюднені, чіткі, зрозумілі; форми атестації здобувачів відповідають вимогам Стандарту ВО; у ТНТУ ім. І. Пулюя впроваджується політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. В результаті аналізу за критерієм 5 є зауваження, які не впливають на позитивне враження від організації роботи ЗВО за вищезазначеним критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

ЕГ, на основі вивчення матеріалів Таблиці 2 Відомостей про СО, публікацій, сертифікатів, дипломів та атестатів, безпосереднього спілкування з НПП, які забезпечують реалізацію ОП констатує: повну академічну та професійну відповідність НПП за такими ОК: Маркетинг (Піняк І.Л.), Українська мова (за професійним спрямуванням) (Мацюк Г.Р.), Logistics (Дудкін П.Д.), Marketing (Мариненко Н.Ю.), Історія та культура України (Щигельська Г.О.), History and culture of Ukraine (Щигельська Г.О.), Дослідження ринку (Семенюк С.Б.), Стратегічне управління (Шведа Н.М.), Бухгалтерський облік та звітність в управлінні підприємством (Корольок Т.М.), Forecasting of social and economic processes (Кужда Т.І.) History of Management (Луциків О.В.), Економічна теорія (Артеманко Л.Б.), Information technologies and foundations of programming (Баран І.О.). Невідповідність НПП за дипломом про вищу освіту, науковий ступінь, темою дисертації встановлена за такими ОК: Мікро- та макроекономіка (Мариненко Н.Ю.), Статистика (Галушак О.Я.), Іноземна мова професійного спрямування (Плавуцька І.Р.), Інформаційні технології та основи програмування (Гашин П.Б.), Технологія та цивільна безпека (Зварич Н.М.), Technology and civil safety (Стручок В.С.), Law (Луциків І.В.). Усі викладачі проходили різні стажування для розвитку викладацької майстерності, володіння вміннями для дистанційного навчання тощо, проте це не стосувалось безпосередньо змісту ОК. Викладачі, задіяні у підготовці іноземних студентів, володіють іноземною мовою на рівні B2, C1. Частина ОК забезпечені навчальними посібниками, авторами яких є викладачі ОП (Операційний менеджмент Галушак О.Я.; Організація виробництва Галушак М.П., Основи менеджменту Мосій О.Б.; Мікро- та макроекономіка Мариненко Н.Ю.). Усі ОК забезпечені навчально-методичними матеріалами, розміщеними в системі ATutor, 62% з них – сертифіковані (<https://dl.tntu.edu.ua/st/>). Викладачі Галушак О.Я., Кужда Т.І., Мариненко Н.Ю., Семенюк С.Б. використовують результати власних досліджень при викладанні ОК. Проте загалом рівень публікаційної активності НПП відповідно ОК у фахових виданнях та виданнях, що цитуються в міжнародних наукометричних базах низький, що потребує поліпшення.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів визначені Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/dmzcd>); вимоги до претендентів на посади визначено Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості (<http://surl.li/dkvoe>). Процедури відбору та контролю за виконанням контрактів НПП покладено на кадрову комісію, яка діє згідно Положення про кадрову комісію ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/fuhdh>). Зокрема, для підтвердження професіоналізму вимагається список публікацій, науково-методичних праць, висновок про якість проведення відкритого заняття; документи про проходження підвищення кваліфікації. Таким чином оцінюється здатність кандидата розвиватися та професійно зростати. Експертна група (Резервна зустріч) не отримала відповіді від завідувача відділу кадрів про рівень конкуренції при поданні заяв на конкурс, оскільки цими питаннями займається Вчений секретар ТНТУ ім. І. Пулюя.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ТНТУ ім. І. Пулюя діє Рада роботодавців і Експертні ради випускових кафедр, що визначено Положенням про раду роботодавців (<http://surl.li/dlbcsx>). Затверджено персональний склад експертної ради за спеціальністю Менеджмент (<http://surl.li/ekrcn>). Учасники Експертної ради роботодавців беруть участь в обговоренні ОП, що відображено у протоколах (<http://surl.li/ekrej>, <http://surl.li/ekren>). Присутні на зустрічі роботодавці підтвердили свою співпрацю із ЗВО та зазначили, що беруть участь у засіданнях, керують практикою студентів (<http://surl.li/ekraw>), забезпечують працевлаштування. Такі приклади навели Потюк В., Гевко О., Дубчак О. Вони активно прокоментували доцільність розширення ОК, які формують загальні компетентності, а також компетентності менеджерів щодо використання цифрових технологій та методів проєктного менеджменту.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Учасники онлайн зустрічей підтвердили позитивний досвід залучення до аудиторних занять практиків, успішних бізнесменів, керівників підприємств та їх структурних підрозділів. На сайті кафедри менеджменту та адміністрування є рубрика Практикоорієнтована освіта (<http://surl.li/ekraw>) з дописами та фото про такі заняття: ОК Статистика, лекцію проводив заступник начальника Головного управління статистики у Тернопільській області Козар Р.; вибіркова ОК Документаційне забезпечення управління запрошено керівника архіву ТНТУ ім. І. Пулюя Коваль О. та завідувачку діловодством організаційно-юридичного відділу ТНТУ ім. І. Пулюя Коковська Г.; вибіркова ОК Методи прийняття управлінських рішень, запрошено Бізнес-аналітика ІТ-компанії Soft-Serve Мінчука В. На зустрічі зі здобувачами були позитивні відгуки про виїзні заняття, лекції запрошених представників провідних підприємств. Проте відсутність інформації про плани проведення таких занять у межах ОП свідчить про проведення аудиторних занять практиками-роботодавцями не на постійній основі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному зростанню шляхом: забезпечення умов для отримання НПП вчених звань та наукових ступенів (<http://surl.li/fonsz>), організації стажувань (на основі Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/dnelz>)) на підприємствах та в організаціях, з якими є договори про співпрацю і що підтверджують отримані сертифікати (<http://surl.li/foodv>); міжнародних стажувань, академічної мобільності (на основі Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ТНТУ ім. І. Пулюя <http://surl.li/dkolj>)), що підтверджують отримані сертифікати (<http://surl.li/ezjux>) та дописи (<http://surl.li/dkonq>); участі у міжнародних проєктах (<http://surl.li/ekkot>). На основі вивчення матеріалів Таблиці 2 Відомостей про СО, сертифікатів про стажування, навчання, дипломів та атестатів, безпосереднього спілкування з НПП, які забезпечують реалізацію ОП, констатує нарощування компетентностей викладачів для підвищення якості викладання, проте найчастіше це не відповідає змісту за ОК.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ТНТУ ім. І. Пулюя діє Положення про рейтингову систему оцінювання якості роботи факультетів і кафедр університету (<http://surl.li/ekqtp>), відповідно до якого щорічно формуються рейтинги кафедр і факультетів (<http://surl.li/fonqs>). На основі рейтингу НПП і Положення про порядок преміювання науково-педагогічних та наукових працівників (<http://surl.li/etnqx>) найкращі преміюються. На Зустрічі 2 двоє викладачів сказали, що отримують премію за результатами рейтингу. Форма рейтингової таблиці із заповненими даними (<http://surl.li/fonrk>) свідчить про їх відповідність критеріям оцінювання ОП. Зокрема, це стосується підвищенні ефективності та якості навчальної, методичної, науково-дослідної, виховної роботи. Під час Зустрічей 1 та 2 сказано про: преміювання за наукові публікації у виданнях, що цитуються в наукометричних базах Scopus і WebofScience, за видання посібників, монографій, оформлення патентів та інших охоронних документів; виплати відраджень для проходження стажувань в іноземних університетах. Для розвитку викладацької майстерності згідно графіків (<http://surl.li/fondd>) проводяться відкриті заняття та взаємовідвідування викладачами та завідувачем кафедри (<http://surl.li/fondi>). Експерти мали можливість ознайомитись з Протоколами обговорення відкритих занять на засіданнях кафедри (<http://surl.li/fopdq>) та Висновками про якість відкритих пар (<http://surl.li/fomym>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Діє Рада роботодавців та Експертні ради випускових кафедр, в т.ч. Експертна рада за спеціальністю Менеджмент.
2. Високий рівень володіння англійською мовою більшості викладачів (Сертифікати B2, C1, A).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Факти невідповідності академічної та професійної кваліфікації викладачів ОК, які ними викладаються. 2. Низький рівень публікаційної активності НПП. 3. Низька частка ОК циклу професійної підготовки забезпечена публікаціями у виданнях, які цитуються у міжнародних наукометричних базах, фахових виданнях України, що свідчить про невідповідність наукових інтересів НПП ОК, які вони викладають, що унеможливорює оновлення змісту ОК з урахуванням власних наукових напрацювань. 4. Стажування, які проходили викладачі, в основному не стосувались безпосередньо змісту ОК. 5. Слабке залучення до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, представників роботодавців. 6. Заклад вищої освіти, крім інституційного забезпечення та рейтингу як інструменту мотивації НПП, не має власних програм, які сприяли б професійному розвитку викладачів. Рекомендації: 1. Забезпечити відповідність академічної кваліфікації викладачів ОК, шляхом перепідготовки або заміни на інших, які мають відповідну освіту та науковий ступінь за спеціальністю. 2. Посилити публікаційну активність НПП у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, міжнародних наукометричних баз відповідно ОК, які вони викладають на ОП. 3. Програми стажувань НПП приводити у відповідність змісту ОК. 4. Систематично залучати до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, представників роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Критерій 6 загалом відповідає вимогам, але ЕГ виявлено, що академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання на 65%, а тільки 4 викладача використовують результати власних досліджень при викладанні ОК. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити формування колективу за принципом *fitness for purpose*. До організації та реалізації освітнього процесу періодично залучаються роботодавці. У ЗВО створено умови для професійного розвитку НПП, але стажування для розвитку викладацької майстерності найчастіше це не відповідає змісту за ОК даної ОП. Беручи до уваги встановлені факти щодо сильних сторін, позитивних практик, відсутність критичного негативного впливу слабких сторін і недоліків та враховуючи принципи поваги до автономії ЗВО, експертна група вважає, що критерій 6 загалом відповідає чинним вимогам, тобто рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності за ОП Менеджмент забезпечено на достатньому рівні для належного досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. На підготовленій інформації на сторінці кафедри менеджменту та адміністрування (<http://surl.li/emfaj>) та під час огляду матеріально-технічної бази у формі відео конференції ЕГ переконалась, що для реалізації освітнього процесу, закладом облаштовано спеціалізовані навчальні аудиторії та комп'ютерні класи, приміщення кафедри, читального залу бібліотеки, укриття, наявний постійний та вільний доступ до мережі Інтернет. Було продемонстровано роботу середовища електронного навчання ATutor, завдяки чому підтверджено наявність достатнього обсягу забезпечення здобувачів навчально-методичною інформацією та іншими сервісами, зокрема опитуваннями та додатковою інтеграцією з пакетом Microsoft 365. Комп'ютерні класи забезпечені персональними комп'ютерами з необхідним ПЗ, мультимедійними проекторами для демонстрації допоміжних матеріалів, відкритим доступом до навчально-методичних матеріалів, опублікованих у ATutor, на веб-сайті Кафедри та у Репозитарії ЗВО ELARTU (<http://elartu.tntu.edu.ua/>). Послуги бібліотеки спрямовані на забезпечення учасників освітнього процесу відповідною методичною літературою, доступом до читального залу та електронної бази матеріалів, проведенню культурно-виховних заходів, про широке залучення у яких повідомили здобувачі на Зустрічі №4 з ЕГ.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей із фокус-групами, ЕГ встановила, що ЗВО забезпечено вільний доступ усіх учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. До приміщень навчальних корпусів з метою реалізації освітнього процесу за даною ОП, наявне постійне підключення до мережі Інтернет у корпусах та гуртожитках, та веб-ресурсів ЗВО з будь-якого пристрою. Кожен студент та працівник університету отримує обліковий запис Microsoft 365 під студентською або викладацькою ліцензією, за яким забезпечується вільний доступ до програмних продуктів Microsoft Office, хмарного сховища, а також як засіб авторизації до Системи електронного навчання. Науково-технічна бібліотека надає вільний та безоплатний доступ до бібліотечних фондів, а також з локальної мережі надає доступ до наукометричних реферативних баз даних, забезпечує функціонування та належне наповнення репозитарію.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Для забезпечення безпечності освітнього середовища та задоволення потреб та інтересів здобувачів, ЗВО забезпечується задовільний стан приміщень університету для комфортного перебування та роботи. Корпуси ЗВО відповідають санітарно-технічним вимогам щодо їх експлуатації для провадження освітнього процесу, встановлена пожежна сигналізація та обладнання для гасіння пожеж, облаштовано укриття цивільного захисту, що було підтверджено під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО. Під час дії карантинних заходів, були введені необхідні, для забезпечення низького рівня захворюваності, обмеження, зокрема перехід на дистанційну форму навчання. Для створення умов безпечного навчання протягом військового стану також був забезпечений перехід у дистанційне середовище. Забезпечується проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, зокрема з урахуванням наслідків війни, що підтвердили здобувачі під час відповідної зустрічі. Морально-психологічна допомога надається у формі аналізу запитань психологічного характеру, що надходять до «Скриньки довіри» та наданням відповіді від науково-педагогічних працівників кафедри психології ЗВО. ЕГ не змогла пересвідчитись щодо реальної можливості звернутися у разі необхідності, оскільки здобувачі ОП не зверталися за морально-психологічною консультацією.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційна та консультативна комунікація зі здобувачами відбувається безпосередньо під час навчальних занять, зокрема науково-педагогічними працівниками та кураторами навчальних груп, деканатом факультету та органами студентського самоврядування, що було підтверджено на зустрічах з відповідними фокус-групами. Освітньо-інформаційна підтримка здобувачів відбувається за допомогою Системи електронного навчання ATutor (www.dl.tntu.edu.ua). Загальна інформаційна підтримка здійснюється шляхом відкритого доступу до необхідної інформації на веб-ресурсі ЗВО. Основні нормативні документи щодо освітньої діяльності ЗВО розташовані в рубриці «Нормативна база ТНТУ ім. І. Пулюя» (<https://www.docs.tntu.edu.ua>), зокрема інформація щодо навчальних планів та освітніх програм, силабуси дисциплін розміщені на сторінці кафедри менеджменту та адміністрування (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua/>), в розділі «Бакалавру». Інформаційно-консультативна інформація щодо розкладу занять, рейтингових списків, вибіркового освітнього компонента забезпечується відповідними розділами системи ATutor після авторизації. Соціальна підтримка надається через можливість реалізації та захисту прав здобувачів органами студентського самоврядування щодо поточних питань освітнього процесу, умов проживання в гуртожитках, медичного обслуговування, дозвілля. Є можливість залишити анонімне звернення через ресурс «Скринька довіри», опустивши звернення у фізичні скриньки у корпусах університету. Під час зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням ЕГ було отримано підтвердження можливості надання соціальної підтримки здобувачів, та загальною ознайомленістю з можливостями підтримки та процедурами реалізації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Експертною групою встановлено, що за ОП Менеджмент особи з особливими освітніми потребами не навчаються, у той же час ЗВО створив достатні умови для реалізації права на освіту даної групи здобувачів. Супровід осіб з особливими освітніми потребами визначається «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в приміщення Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя» (<http://surl.li/fuhjk>). В ТНТУ ім. І. Пулюя створюється інклюзивне освітнє середовище, включно із забезпеченням достатньо адаптованою інфраструктурою, а також найбільш прийнятних методів викладання. Під час огляду матеріально-технічної бази була підтверджена наявність пандусів та вбиралень для забезпечення руху маломобільних груп населення до корпусів, потенційне використання аудиторій в навчальних корпусах на всіх поверхах із використанням ліфтів та супроводу, а також потенційну готовність персоналу ЗВО до забезпечення освітніми послугами здобувачів з особливими освітніми потребами. Також заявлено, що створена можливість здобувати вищу освіту вдома з використанням дистанційних технологій навчання – у середовищі електронного навчання університету – і без необхідності відвідування приміщень ЗВО.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика щодо врегулювання конфліктних ситуацій у ТНТУ ім. І. Пулюя регулюється Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<http://surl.li/ekmhf>), Планом заходів щодо попередження корупційних проявів та зловживань, затвердженим у 2012 р. (<https://tntu.edu.ua/?p=uk/info/documents/anti-corruption-plan>), додатково з використанням Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів від НАЗК (<http://surl.li/dlhfh>), а також Колективним договором ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/fxbju>) у разі виникнення трудових спорів. ЗВО визначає шляхи попередження конфліктних ситуацій, алгоритм роботи Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій, у разі виявлення конфліктної ситуації, а також процедури реагування на подання скарги щодо виникнення конфліктної ситуації та офіційного її розгляду зазначеною Комісією. Додатково, у кожному корпусі ТНТУ ім. І. Пулюя є «Скринька довіри», де кожен студент чи працівник університету може розмістити запитання, побажання та пропозиції. Зустрічі ЕГ зі здобувачами та студентським самоврядуванням показали, що учасники освітнього процесу мають часткову обізнаність з політиками і процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Представники студентського самоврядування додатково повідомили, що в ЗВО функціонує скринька довіри, на яку можна звернутися анонімно або не анонімно, проводиться анкетування, що включає питання щодо потенційних конфліктних ситуацій, також можна проконсультуватися у голови ОСС факультету.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність мультиінтегрованого середовища дистанційного навчання ATutor.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатня обізнаність здобувачів щодо політик і процедур вирішення конфліктних ситуацій. Рекомендації: ЕГ пропонує протягом весняного семестру 2022-2023 н.р. та на початку наступного навчального року обговорити на зустрічах академічних груп з кураторами основні правила та процедури вирішення конфліктних ситуацій, їхні джерела та місця, де з ними можна ознайомитись, а також можливості звернення за допомогою, за потребою.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Створені належні умови для всебічного забезпечення навчального процесу за даною ОП забезпечують достатній рівень досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання та відповідність ОП Менеджмент, в цілому, у контексті Критерію 7. Зазначені недоліки не перешкоджають цьому процесу та можуть бути усуненими адміністративними діями з боку ЗВО.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ТНТУ ім. І. Пулюя регламентовані Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=466>) та Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). ЕГ встановлено, що при розробці ОП виконуються порівняльний аналіз аналогічних ОП провідних зарубіжних і вітчизняних ЗВО, створюється проєктна група та профіль програми. Для оновлення ОП проводиться щорічна процедура моніторингу та (за потреби) удосконалення освітньої програми, проєкт ОП публікується на веб-сайті ЗВО для отримання пропозицій та рекомендацій. За результатом такого перегляду відбувається щорічне, або за потреби (поточні зміни у законодавстві, наукові дослідження у певній галузі тощо) оновлення робочих програм та робочих програм дисциплін, програм кваліфікаційних екзаменів, практик, і у цілому, удосконалення освітньої програми. Фактично, дана ОП українською та англійською мовами оновлювалася у 2019 році (<https://cutt.ly/I4PavgU>, <https://cutt.ly/j4PamyE>) та у 2022 році (<https://cutt.ly/f4PaEil>, <https://cutt.ly/b4Pa2Og>). Представниками академічної спільноти та роботодавців на відповідних зустрічах з ЕГ були озвучені підтвердження здійснення даної процедури, описані конкретні пропозиції, які були внесені, а також роботодавцями підкреслене бажання внесення нових пропозицій під час наступного перегляду програми. У той же час, перелік внесених та розглянутих пропозицій, а також документи, що підтверджують внесення змін, відсутні на веб-сайті ЗВО або кафедри. Також, часовий проміжок між внесенням змін до ОП нормативно не встановлено, тому у випадку відсутності зауважень та пропозицій, ОП може не оновлюватись протягом декількох років, що підтвердив начальник відділу забезпечення якості освіти на зустрічі з допоміжними підрозділами. Таким чином, ЕГ може зробити висновок про часткове дотримання ЗВО процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП Менеджмент.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Основним методом залучення здобувачів до періодичного перегляду та оновлення змісту ОП Менеджмент є проведення анкетувань від відділу забезпечення якості освіти, де передбачається можливість висловити свої враження від досвіду навчання, рівень задоволеності наданими освітніми послугами, а також надати пропозиції щодо оновлення змісту конкретного ОК або ОП в цілому. Результати анкетування, що підтверджують обговорення змін, опубліковані на веб-сайті ЗВО (<http://surl.li/eklgz>). Органи студентського самоврядування теоретично можуть збирати звернення здобувачів та вносити пропозиції щодо перегляду ОП через зустрічі з адміністрацією ЗВО, про що ЕГ була повідомлена на Зустрічі №3 з представниками ОСС, проте конкретних прикладів за даною ОП не було. На зустрічі ЕГ зі здобувачами, студенти, що входять до складу робочої групи з оновлення ОП, підтвердили їхнє

залучення до роботи проєктної групи, проте не змогли навести конкретні пропозиції, які надавали до розгляду, а також результати обговорень ОП. У протоколі засідання кафедри менеджменту та адміністрування № 8 від 10.01.2023 року (<http://surl.li/eklgm>), підтверджується обговорення рівня задоволеності надання освітніх послуг, а конкретні уточнення та пропозиції щодо змін даної ОП і підтвердження присутності здобувачів – членів проєктної групи, врахування їхніх пропозицій щодо оновлення ОП, висвітлено у протоколі розширеного засідання Експертної ради роботодавців за спеціальністю 073 Менеджмент від 12.04.2022 р. (<http://surl.li/ftqcp>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Взаємодія ТНТУ ім. І. Пулюя та роботодавців у контексті забезпечення якості освітнього процесу за ОП Менеджмент відбувається в основному шляхом функціонування Експертної ради роботодавців за спеціальністю 073 Менеджмент (<http://surl.li/ejgro>), а також проведенням лекційних та практичних занять, круглих столів, семінарів, вебінарів зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками (<http://surl.li/ekraw>), організацією стажувань НПП (<http://surl.li/fuhgv>) та практичної підготовки здобувачів на потужностях підприємств-партнерів ЗВО. На Зустрічі ЕГ з роботодавцями, залучені представники повідомили про проведення опитування щодо оновлення ОП, зокрема отримання від них відгуків та побажань щодо змін окремих ОК. Інформація щодо комунікації публікується на сайті кафедри менеджменту та адміністрування, у відповідному розділі (<http://surl.li/dlbdn>). ЕГ робить висновок про сформовану співпрацю ЗВО та представників роботодавців, але на Зустрічі №7 від роботодавців окреслені конкретні пропозиції з підвищення її якості реалізації.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Основною формою співпраці ЗВО із випускниками є створена «Асоціація випускників ТНТУ ім. І. Пулюя» (<https://alumni.tntu.edu.ua/>), додатково формальна та неформальна комунікація проводиться науково-педагогічними випускниками кафедр Університету. Також, на кафедрі менеджменту та адміністрування призначено відповідальну особу за комунікацію з випускниками, доцента М.Ф. Зяйлик. На зустрічі ЕГ з НПП доцентка детально підтвердила створений механізм комунікації та співпраці кафедри з даною групою стейкхолдерів. На Зустрічах №2, 6 і 7 було встановлено, що випускники даного ЗВО тісно співпрацюють з Університетом як представники роботодавців, зокрема надаючи можливість прийому здобувачів на виробничі практики з можливістю подальшого працевлаштування. На зустрічі з випускниками ЕГ отримала підтвердження про вибіркові комунікації ЗВО після випуску, деякі учасники зустрічі повідомили, що не контактували із ЗВО, як і представники закладу з ними.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішнє забезпечення якості ОП у контексті покращення змісту програми регламентується Положенням про відділ забезпечення якості освіти Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dkvnx>), Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм (<http://surl.li/dkvoj>), Положенням про опитування учасників освітнього процесу в ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/dlbq>) та Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dnffr>). Відповідно до встановленої процедури, внутрішній моніторинг освітньої програми здійснюється шляхом проведення внутрішнього аудиту представниками відділу забезпечення якості освіти, анкетуванням здобувачів на визначення задоволеності якістю умов та результатів освітнього процесу. На зустрічах з фокус-групами ЕГ отримала інформацію щодо удосконалення наповнення електронних навчальних курсів освітніх компонент ОП, оновлення РП та силабусів окремих ОК, оновлено методичне забезпечення для практичної і самостійної роботи студентів після проведення внутрішнього аудиту. Гарант визначає недоліками у реалізації ОП недостатню обізнаність студентів з цілями та завданнями освітньої програми, деяке зниження рівня активності студентів у зв'язку із переходом на дистанційну форму навчання та зменшенням «живого спілкування». Для виправлення зазначеного з боку ЗВО, випусковою кафедрою удосконалюється система он-лайн опитування здобувачів як засобу зворотного зв'язку, активно здійснюється співпраця з потенційними роботодавцями щодо розширення переліків баз практик, здійснюється пошук закордонних партнерів для більш ефективної співпраці в навчанні та науковій діяльності. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що результати внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, в цілому, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми, але потребують більш детального опрацювання.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана освітня програма акредитується вперше, тому результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти саме за даною ОП немає. Загальноінституційні рекомендації експертних груп з акредитацій інших ОП, зокрема ОП Менеджмент магістерського рівня були частково враховані у контексті загальних процедур у ЗВО. Під час зустрічей ЕГ з гарантом ОП та персоналом ЗВО було запевнено, що попередні та майбутні рекомендації будуть враховуватись у роботі. Експертну групу повідомили, що враховано пропозиції акредитацій інших ОП бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя: силабуси всіх освітніх компонент розміщені на сайті кафедри, розширено перелік вибіркових дисциплін, проводилися інформаційно-роз'яснювальні заходи щодо мети, основних завдань, компетентностей та результатів навчання. У той же час, здобувачі та випускники ОП на відповідних зустрічах не змогли повністю навести приклади програмних результатів навчання та майбутніх компетентностей фахівця-управлінця. ЕГ дійшла висновку, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, в цілому, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми, але потребують більш детального опрацювання.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості у ТНТУ ім. І. Пулюя сформована на основі процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, закріплених у Концепції забезпечення якості Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<http://surl.li/fuhhd>), Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості (<http://surl.li/dkvoe>), Настави щодо якості (<http://surl.li/fuhhf>), Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/dnffr>), а також інших нормативних актах ЗВО. Здійсненням процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти опікується окремий відділ забезпечення якості освіти (<http://surl.li/dkvnx>). Академічна спільнота та залучені стейкхолдери залучені до регулярних обговорень освітньої програми (<http://surl.li/dlbdn>), учасники освітнього процесу можуть брати участь в обговореннях всіх проектів нормативних документів ЗВО (<http://surl.li/fuhhh>). Під час зустрічі зі здобувачами та НПП, Експертна група отримала інформацію про володіння та застосування ними принципів академічної доброчесності, регулярне проведення опитувань та заохочення до внесення пропозицій щодо оновлення освітніх компонент або програми в цілому. Представники роботодавців на відповідній зустрічі та академічній спільноті на відкритій зустрічі проінформували ЕГ про регулярний діалог з адміністрацією ЗВО щодо внесення змін та доповнень до змісту ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Широка співпраця представників роботодавців та академічної спільноти з інших ЗВО з ТНТУ ім. І. Пулюя.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Нормативно-часові строки моніторингу освітніх програм не встановлені, таким чином ОП може не переглядатися кілька років, і змістові компоненти можуть застарівати. 2. Перелік внесених та розглянутих пропозицій, а також документи, що підтверджують внесення змін, відсутні на веб-сайті ЗВО або кафедри. 3. Англійська версія ОП не публікується для обговорення. 4. Деякі запрошені на зустріч з ЕГ випускники ОП повідомили, що не контактували із ЗВО. Рекомендації: 1. Внести зміни у нормативну базу ЗВО та з наступного календарного року впровадити щорічний моніторинг ОП обов'язково, а не за потреби. 2. Протягом місяця, після завершення обговорення нових проектів ОП, завантажувати на веб-сайт ЗВО або структурного підрозділу всі внесені пропозиції щодо оновлення ОП, а також факт їхнього врахування або неврахування. 3. Розміщувати проекти ОП додатково англійською мовою для обговорення та внесення пропозицій від іноземних здобувачів. 4. Вдосконалити процес залучення здобувачів до обговорення ОП Менеджмент, використовуючи додаткові методи, окрім щорічних опитувань та залучення одного-двох членів проектних груп, зокрема за допомогою проведення фокус-груп здобувачів різних курсів, форм та мов навчання. 5. Здійснювати періодичний перегляд ОП із урахуванням рекомендацій стейкхолдерів. 6. Протягом року посилити співпрацю з випускниками різних років, шляхом проведення асинхронних опитувань та обговорень ОП у реальному часі. 7. У контексті реагування на результати внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості освітнього процесу, ЕГ пропонує продовжувати процес холістичного врахування рекомендацій, викладені у внутрішніх аудитах та звітах акредитаційних експертиз всього ЗВО для покращення освітнього процесу за всіма ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Створена у ЗВО культура якості та робочі процедури внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу у ТНТУ ім. І. Пулюя, залучення усіх можливих груп стейкгоल्дерів на час проведення акредитаційної експертизи дають змогу, в цілому, встановити відповідність критерію 8 за даною ОП. У той же час, встановлені недоліки можуть бути виправлені ЗВО у короткий термін з урахуванням наведених рекомендацій.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються Статутом ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=442>), Правилами внутрішнього розпорядку (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=633>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>), а також іншими нормативними актами ЗВО. Основні нормативні документи ТНТУ ім. І. Пулюя оприлюднюються на спеціальній сторінці «Нормативна база ТНТУ ім. І. Пулюя» (<https://docs.tntu.edu.ua/>), посилання на яку можна знайти у підрозділі «Нормативні документи» розділу «Публічна інформація» основного сайту Університету. Експертна група дійшла висновку, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є в цілому зрозумілими, відповідають чинному законодавству та потребам стейкгоल्дерів. Однак, «Нормативна база ТНТУ ім. І. Пулюя» містить декілька варіантів подібних нормативних документів у контексті реалізації права на академічну мобільність: Положення про академічну мобільність студентів від 16.07.2013, зі статусом «Діючий» (<http://surl.li/evggz>) та Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками від 25.11.2022, також зі статусом «Діючий» (<http://surl.li/embhx>). Даний факт означає недостатню чіткість процедур та може призвести до неправильного тлумачення певних правил у зазначеному контексті освітнього процесу. Здобувачі та науково-педагогічні працівники на зустрічах з Експертною групою підтвердили факт ознайомлення, в цілому, та виконання встановлених правил та процедур, що регулюють освітній процес. У той же час, від здобувачів не було отримано чіткої відповіді – де саме можна знайти необхідну інформацію щодо основних регулюючих правил і процедур.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Процедура здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<http://surl.li/dkvoj>). Веб-сайт закладу освіти містить сторінку «Обговорення документів» на спеціальній сторінці «Нормативна база ТНТУ ім. І. Пулюя» (<https://docs.tntu.edu.ua/base/category?id=63>), де оприлюднюються проекти освітніх програм та нормативних документів. На даній сторінці доступний для перегляду проект ОПП 2022 року українською мовою, англійською мовою відсутня. Запропонованими способами надати зауваження та пропозиції до проектів ОПП є звернення через зворотний зв'язок для звернень громадян (<http://tntu.edu.ua/?p=uk/info/feedback>), запит від особи на отримання публічної інформації (<http://tntu.edu.ua/?p=uk/info/standing-order>) або звернувшись напряму на кафедру менеджменту та адміністрування (<https://kaf-ma.tntu.edu.ua/>). На сторінках ЗВО та кафедри відсутня інформація щодо результатів обговорення проекту ОПП, що є недоліком в контексті даного підкритерію. На зустрічах зі стейкголдерами ЕГ було підтверджено факт залучення зацікавлених сторін до обговорення: представники роботодавців у формальних (шляхом залучення у роботу Ради роботодавців) та у неформальних комунікаціях з Гарантом ОПП надавали свої пропозиції щодо удосконалення ОП, думка здобувачів враховувалася шляхом аналізом побажань у відповідях опитування щодо рівня задоволеності якістю даної освітньої програми та освітнього процесу в ТНТУ ім. І. Пулюя (<http://surl.li/eklgz>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Основний ресурсом, що містить інформацію про ОП Менеджмент є сайт випускової кафедри менеджменту та адміністрування ТНТУ ім. Івана Пулюя. Загальна характеристика ОП, зокрема інформація про цілі, методи та програмні результати навчання, освітні компоненти, відображена у розділі «Бакалавру» – Освітньо-професійні програми (<http://surl.li/etizd>) у редакціях 2019 р. та 2022 р. Навчальні плани (<http://surl.li/fvgvi>), силабуси освітніх компонент (<http://surl.li/etfac>), Методичні рекомендації до курсових робіт (<http://surl.li/fvgus>) українською та англійською мовами розташовані у відкритому доступі, у відповідних розділах сайту кафедри, а також у системі ATutor. Оприлюднені дані є інформативними для всіх груп заінтересованих сторін, підтверджено під час огляду веб-

сайту, а також зустрічей з науково-педагогічним персоналом, здобувачами, представниками студентського самоврядування та зовнішніми стейкголдерами.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Достатній рівень інформаційного наповнення сайту закладу вищої освіти та випускової кафедри, а також оптимізовану для користувачів структуру сайту, яка допомагає легко і швидко знайти необхідну інформацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Незначним недоліком у контексті Критерію 9 є наявність на сайті застарілих документів або декількох варіантів подібних нормативних документів, а також недостатня інформованість здобувачів щодо джерел регулюючих правил і процедур. Рекомендації: 1. Своєчасна оптимізація інформації на сайті ЗВО протягом місяця з моменту Фінального рішення НА, зокрема оновленню нормативних актів на відповідній сторінці. Обговорення основних нормативних актів у сфері регулювання освітнього процесу зі здобувачами пропонується проводити на регулярних зустрічах з наставниками групи у разі виникнення необхідності, але не рідше одного разу у навчальний рік. 2. Відсутність результатів обговорення проєктів ОП рекомендовано формалізувати під час наступного перегляду ОП у вигляді завантаження зведеної таблиці пропозицій, що надходили за час обговорення, а також коментар щодо врахування або неврахування кожного з них.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Інформація про освітню програму є чіткою та зрозумілою, знаходиться у вільному доступі на сайтах випускової кафедри та Університету. ЗВО вчасно публікує всю потрібну інформацію на своєму офіційному сайті. ОП в цілому відповідає вимогам Критерію 9, недоліки можуть бути усунені у короткий термін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Балджи Марина Дмитрівна

Члени експертної групи

Черчик Лариса Миколаївна

Цапенко Олександр Андрійович